

VARIJABILNOST PRINOSA ZRNA HELJDE U BRDSKO PLANINSKOM PODRUČJU JUGOZAPADNE SRBIJE

*Milomirka Madić, Aleksandar Paunović, Nikola Bokan i Dragan Đurović
Univerzitet u Kragujevcu, Agronomski fakultet u Čačku, Cara Dušana 34, Čačak, Srbija*

Heljda (*Fagopyrum esculentum*) je biljna vrsta kratkog vegetacionog perioda, koji traje dva do tri meseca, tako da se može sejati od proleća do polovine jula. Zrno heljde je od velikog značaja u ishrani čoveka. Heljda dobro uspeva u vlažnim područjima umereno prohladne kontinentalne klime i na siromašnijim zemljištima. Makroregiju brdskog i planinskog područja Zapadne Srbije čini veliki broj planinskih visoravni povoljnih za gajenje heljde. U Republici Srbiji heljda se gaji na veoma malim površinama i, saglasno njenoj važnosti, potrebno je povećati setvene površine i intenzivirati proizvodnju. Veoma povoljni uslovi za proizvodnju heljde postoje na višim nadmorskim visinama planinskih masiva jugozapadne i zapadne Srbije. Cilj ovog rada bio je analiza varijabilnosti prinosa zrna heljde na planinskom masivu Zlatara kao jednom od potencijalnih proizvodnih područja. U ogledima je bila zastupljena sorta Novosadska heljda, koja se odlikuje velikom tolerantnošću na sušu, osipanje zrna i poleganje. Ogledi su postavljeni 2012.-2013. godine u okolini Nove Varoši (Akmačići, N 43°27'23" E 19°48'25", 1111 m nadmorske visine) na zemljištu tipa planinska smonica pH 5,6. Prosečan prinos zrna heljde bio je 1150 kg ha⁻¹. Značajan uticaj na varijabilnost prinosa zrna heljde imali su meteorološki uslovi naročito količine padavina u početnim fazama razvoja heljde. Nedovoljna količina padavina (253 mm m⁻² manje u odnosu na višegodišnji prosek), niska vlažnost vazduha i visoka insolacija u prva tri meseca razvoja i rasta heljde imali su značajan uticaj na formiranje prinosa zrna.

Ključne reči: heljda, prinos zrna, varijabilnost prinosa

DRUŠTVO SELEKCIONERA
I SEMENARA
REPUBLIKE SRBIJE

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ
ГРУПАЦИЈА ЗА СЕМЕНАРСТВО

ZBORNIK APSTRAKATA

VIII NAUČNO-STRUČNOG SKUPA IZ SELEKCIJE I SEMENARSTVA
DRUŠTVA SELEKCIONERA I SEMENARA REPUBLIKE SRBIJE

*„GENETIČKI RESURSI, OPLEMENJIVANJE I SEMENARSTVO U
POLJOPRIVREDI SRBIJE-STANJE I PERSPEKTIVE“*

Privredna komora Srbije, Beograd
28. i 29. Maj 2015.

ISBN: 978-86-918859-0-8

Naučni odbor skupa

Dr Nenad Delić, Institut za kukuruz „Zemun Polje“, Beograd
Dr Svetlana Balešević-Tubić, Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad
Prof. dr Tomislav Živanović, Poljoprivredni fakultet, Univerzitet u Beogradu
Dr Jasmina Zdravković, Institut za povrtarstvo, Smederevska Palanka
Prof. dr Slaven Prodanović, Poljoprivredni fakultet, Univerzitet u Beogradu
Dr Lana Đukanović, Institut za zaštitu bilja i životnu sredinu, Beograd
Dr Vladimir Filipović, Institut za proučavanje lekovitog bilja „dr Josif Pančić“, Beograd
Dr Vladan Ugrenović, Institut „Tamiš“, Pančevo
Prof. dr Miodrag Dimitrijević, Poljoprivredni fakultet, Univerzitet u Novom Sadu
Dr Jasmina Radović, Institut za krmno bilje, Kruševac
Dr Dragana Miladinović, Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad
Dr Milomir Filipović, Institut za kukuruz „Zemun Polje“, Beograd
Dr Goran Bekavac, Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad
Prof. dr Sofija Petrović, Poljoprivredni fakultet, Univerzitet u Novom Sadu
Dr Nikola Hristov, Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad
Prof. dr Jan Boćanski, Poljoprivredni fakultet, Univerzitet u Novom Sadu
Dr Jelena Srđić, Institut za kukuruz „Zemun Polje“, Beograd
Dr Dragan Terzić, naučni saradnik, Institut za krmno bilje, Kruševac
Dr Vladimir Miklič, Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad

Izdavač

Društvo selekcionera i semenara Republike Srbije
Slobodana Bajića 1, 11185 Zemun-Beograd, Srbija
URL: <http://www.dsss.org.rs/>
imejl-adresa: office@dsss.org.rs
telefon: (011) 37-56-704, lok-607; uslužni faks: (011) 37-56-707
žiro-račun: 200-2349780101873-09; Banka POŠTANSKA ŠTEDIONICA A.D., Beograd

Glavni i odgovorni urednici

dr Vladimir Miklič (Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad)
dr Vojka Babić (Institut za kukuruz „Zemun Polje“, Beograd)

Tehnički urednici

dr Jelena Srđić (Institut za kukuruz „Zemun Polje“, Beograd)
dr Sandra Cvejić (Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad)

Tehnička priprema:

Dragana Savin
Tiraž 150

ISBN: 978-86-918859-0-8

Štampa:

S.R. Akademska izdanja, Zemun, Beograd

DRUŠTVO SELEKCIONERA
I SEMENARA
REPUBLIKE SRBIJE

Suorganizatori skupa

Privredna komora Srbije, Grupacija za semenarstvo pri Udruženju za poljoprivredu
Institut za kukuruz „Zemun Polje“, Beograd
Institut za krmno bilje d.o.o, Kruševac
Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad
Institut za povrtarstvo d.o.o, Smederevska Palanka

Organizacioni odbor skupa

Dr Vojka Babić (predsednik), Institut za kukuruz „Zemun Polje“, Beograd
Slavica Stevanetić, Savetnik Udruženja za poljoprivredu, Privredna komora Srbije
Dr Milovan Pavlov, Institut za kukuruz „Zemun Polje“, Beograd
Dr Bogoljub Zečević, Institutu za povrtarstvo, Smederevska Palanka
Nenad Budimović, Sekretar Udruženja za poljoprivredu, Privredna komora Srbije
Dr Zoran Lugić, Institut za krmno bilje, Kruševac
Dr Aleksandra Nestasić, Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad
Mr Ratibor Štrbanović, Institut za zaštitu bilja i životnu sredinu, Beograd
Dr Slobodan Dražić, Institut za proučavanje lekovitog bilja „dr Josif Pančić“, Beograd
Dr Rade Stanisavljević, Institut za zaštitu bilja i životnu sredinu, Beograd

Sekretarijat skupa

Mr Olivera Đorđević, Institut za kukuruz „Zemun Polje“, Beograd
Mr Dragana Mrđen, Institut za kukuruz „Zemun Polje“, Beograd
Mr Aleksandar Popović, Institut za kukuruz „Zemun Polje“, Beograd

Pokrovitelj skupa

Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije

Sponzori

Victoria Logistic doo, Članica VICTIRIA GROUP, Novi Sad
Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad
Institut za proučavanje lekovitog bilja „dr Josif Pančić“, Beograd
Institut za krmno bilje d.o.o, Kruševac
Institut za povrtarstvo d.o.o, Smederevska Palanka
Institut za zaštitu bilja i životnu sredinu, Beograd
Institut „Tamiš“, Pančevo
Institut za kukuruz „Zemun Polje“, Beograd

GRAIN YIELD VARIABILITY IN BUCKWHEAT GROWN IN THE UPLANDS OF SOUTHWESTERN SERBIA

Milomirka Madić, Aleksandar Paunović, Nikola Bokan i Dragan Đurović
Faculty of Agronomy Čačak, University of Kragujevac, Cara Dušana br. 34, Čačak, Serbia

In the Republic of Serbia, buckwheat is grown on a very small acreage. Given its importance, the area of land under cultivation should be increased and production intensified. There are highly favorable conditions for buckwheat production at higher elevations in the upland massifs of southwestern and western Serbia. The objective of this study was to analyze grain yield variability in buckwheat grown on the Mt. Zlatar massif. The experiment involved cv. Novosadska Heljda, which exhibits high tolerance to drought, grain shedding and lodging. Field trials were established in 2012-2013 near Nova Varoš (N 43°27'23" E 19°48'25", 1111 m a.s.l.) on a mountain vertisol pH 5.6. The average buckwheat grain yield was 1150 kg ha⁻¹. Grain yield variability was significantly affected by weather conditions, primarily rainfall amount at initial stages of buckwheat development. Insufficient rainfall (253 mm m⁻² lower than the long-term average), low air humidity and high insolation during the first three months of buckwheat growth and development had a significant effect on grain yield formation.

Key words: buckwheat, grain yield, yield variability